

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4CoP/23/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3515204974
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Martináková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3515204974.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivety Martinákovovej a sudkýň JUDr. Oľgy Lichnerovej a JUDr. Alice Beňovej vo veci starostlivosti o mal. U. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, pracovisko Bánovce nad Bebravou, dieťa rodičov Z. H., trvale bytom T. č. XXX, prechodne bytom H. nad H., W. č. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. I. K., advokátkou so sídlom H. nad H., Z. R. č. XX a M. H., bytom D. č. XX, o zvýšenie vyživovacej povinnosti, odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 03. februára 2016, č.k. 4P/96/2015-152 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e.**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa vo výroku I. zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na mal. U. z doterajších 60,- eur na sumu 110,- eur mesačne, ktoré povolil otcovi maloletému platiť k rukám matky vždy do 15-teho dňa v tom ktorom mesiaci vopred s účinnosťou od 01.09.2015. Vo výroku II. nedoplatok na výživnom na mal. U. vo výške 300,- eur za obdobie od 01.09.2015 do 03.02.2016 povolil otcovi splácať k rukám matky v pravidelných mesačných splátkach vo výške 25,- eur, ktoré sú splatné spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že v prípade omeškania čo i len jednej splátky sa stáva zročný celý dlh. Vo výroku III. rozhodol, že týmto mení rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 3P/58/2011-27 zo dňa 13.03.2012 v časti určenia výšky výživného na mal. U.. Vo výroku IV. uviedol, že v zostávajúcej časti zostáva rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 3P/58/2011-27 zo dňa 13.03.2012 nezmenený. Vo výroku V. žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že v danej veci sú splnené podmienky na to, aby bol otec mal. dieťaťa súdom zaviazaný prispievať zvýšeným výživným voči mal. U., ktorý je od XX.XX.XXXX žiakom 1. ročníka ZŠ, a to vo výške 110,- eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2015, pretože okrem potrieb mal. U. vzhľadom k jeho veku a potrebné uhrádzať náklady spojené s výučbou mal. dieťaťa na škole, t.j. nákladov spojených s plnením si povinnej školskej dochádzky. Súd prihliadal na zmenu pomerov na strane matky mal. dieťaťa spočívajúcej v poklese jej príjmu, ktorá mala príjem cca 350,- eur mesačne, v súčasnosti jej príjem tvorí od 01.01. 2016 dávka v hmotnej núdzi, prídavok na dieťa a výživné na mal. U., v celkovej výške 217,12 eur, pričom v priebehu roka 2015, do októbra 2015 jej príjem predstavovalo len nemocenské vo výške cca 215,- eur mesačne. Súd mal preukázané, že na strane matky došlo k zhoršeniu zdravotného stavu, v roku 2015 bola práceneschopná, je žiadateľkou o priznanie invalidného dôchodku, vzhľadom na doporučenia lekára je obmedzená v hľadaní si práce. Ako uviedla matka mal. dieťaťa, čo potvrdil vo svojej výpovedi i svedok M. C., matke finančne vypomáha jej dospelý syn, ktorý jej prispieva podľa svojich možností na nájomné sumou cca 200,- eur. V súčasnej dobe je matka žiadateľkou o priznanie invalidného dôchodku z dôvodu jej nepriaznivého zdravotného stavu, o ktorom nebolo doposiaľ rozhodnuté. Na strane druhej, matka v konaní nepreukázala výšku svojich pôžičiek, ktoré v súčasnosti má a v konaní bolo tiež preukázané,

že matka mal. dieťaťa nepožiadala mesto ani obec o pridelenie sociálneho bytu, iného bytu resp. nepožiadala svojich rodičov, aby si tak vyriešila svoju bytovú otázku a aby jej tak nevznikali výdavky na nájomné, ktoré v súčasnosti uhrádza vo výške 270,- eur mesačne, na ktoré jej prispieva jej plnoletý syn, alebo na ktoré, ako sama, si tvrdí musí požičovať. Súd pri určení výšky zvýšeného výživného prihliadol i k tým skutočnostiam, že otec mal. zakúpil školské pomôcky potrebné pre nástup do 1. ročníka základnej školy, počas leta - v mesiaci júl a august 2015 bol mal. U. v priamej opatere svojho otca, nakoľko matka absolvovala v tom čase liečenie. Otcovi tak vznikali vyššie výdavky na zabezpečenie starostlivosti o dieťa, pričom matke aj za tejto mesiac poukázal výživné vo výške 30,- eur. Aj z tohto dôvodu nerozhodol o zvýšení výživného od 01.06.2015, tak ako žiadala matka. Súd mal tiež za preukázané, že od posledného rozhodovania o výživnom sa otcovi mal. dieťaťa zvýšil príjem, zo svojho príjmu spláca splátky na hypotekárnom a spotrebnom úvere 230,32 mesačne, ktorý si zobral ešte počas trvania manželstva s matkou mal. dieťaťa, avšak tieto v celom rozsahu spláca sám. Zároveň však pri určení výšky výživného prihliadal na okolnosť, že časť týchto splátok otec uhrádza aj v súvislosti s tým, že úver, ktorý spláca bol poskytnutý za účelom zabezpečenia bývania (jeho zhodnotenia), v ktorom býva i mal. J.. Hoci matka žiadala určiť výživné vo výške 200,- eur mesačne súd pri posúdení schopností a možností oboch rodičov prihliadal na to, že matka hoci tvrdila, že je nútená si požičovať na uspokojovanie potrieb a potrieb mal. U., tieto tvrdenia o výške svojich dlhov hodnoverne ani na výzvu súdu nepreukázala. Súd bol názoru, že za terajšej situácii, je pre matku nemožné a finančne neúnosné, aby naďalej zotrvala v nájomnom vzťahu, z ktorej jej plynie povinnosť uhrádzať nájom vo výške 270,- eur. Matka si musí byť vedomá svojich vyživovacích povinností (voči oboj. mal. deťom) a správať sa tak (znižovať náklady na bývanie, na telefón, požiadať veriteľov o úpravu splátky, neustále sa pokúšať nájsť prácu), aby si v prvom rade mohla plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči mal. deťom, ktoré toho času vzhľadom na vek nie sú schopné sa živiť. Pri určení výšky výživného otcovi na mal. U. súd prihliadol i na rast životných nákladov, a na tú skutočnosť, že otec okrem vyživovacej povinnosti voči mal. U. má i vyživovaciu povinnosť voči mal. J. H., ktorá je žiačkou 2. stupňa základnej školy a ktorá je zverená do osobnej starostlivosti otcovi. Z uvedených dôvodov dospel k záveru, že je v schopnostiach a možnostiach otca prispievať na výživu mal. U. zvýšeným výživným 110,- eur mesačne, ktoré zohľadňuje odôvodnené potreby mal. dieťaťa. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 75 ods. 1, § 78 ods. 1,3 Zákona o rodine. Súčasne súd určil otcovi zameškané výživné za obdobie od 01.09.2015 do 03.02.2016 vo výške 300 eur, (zvýšené výživné 110,- eur mínus doterajšie výživné 60,- eur, t.j. 50 x 6 mesiacov = 300,- eur), ktoré mu povolil s poukazom na § 160 ods. 1 O.s.p. splácať v mesačných splátkach po 25,- eur, popri bežnom výživnom po právoplatnosti tohto rozhodnutia pod stratou výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec mal. dieťaťa, navrhol ho zmeniť tak, že návrh matky na zvýšenie výživného bude zamietnutý. Vytykal súdu prvého stupňa, že pri zvýšení výživného neprihliadal na odôvodnené potreby maloletého U., keď matka predložila len niekoľko výdavkov zaplatených v súvislosti s návštevou školy. Mal za to, že pri rozhodnutí vo veci samej malo byť prihliadnuté najmä na potrebu zabezpečenia školských pomôcok, prípadne záujmových krúžkov, avšak doklad o ich návšteve zo strany matky v priebehu konania predložený nebol a rovnako nebol predložený prehľad výdavkov vynaložených na zabezpečenie školských pomôcok. Súd podľa jeho názoru na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie v tejto časti opiera len o všeobecnú fikciu zvýšenia výdavkov, pričom nepovažoval za potrebné zaoberať sa sumou zvýšenia týchto výdavkov. V nadväznosti na príjmy a výdavky matky vo vzťahu k plneniu vyživovacej povinnosti k U. považoval jej konanie za absolútne zlyhanie vo vzťahu k povinnosti vyplývajúcej z ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, t.j. povinnosti nebrať na seba neprimerané majetkové riziká. V tejto súvislosti poukázal najmä na skutočnosť, že matka nepožiadala Mesto H. nad H. o pridelenie nájomného bytu, rovnako sa nepokúsila o dosiahnutie dohody o zabezpečení bývania v dome jej rodičov v T., čím by mohla podstatne svoje výdavky znížiť a teda znížiť neprimerané riziká, ktoré na seba vzala uzatvorením nájomnej zmluvy. Pokiaľ matka predložila lekársku správu z neurochirurgickej ambulancie v T. F. zo dňa 27.12.2015, uviedol, že z tejto správy vyplýva, že matke je doporučené vyhýbať sa nadmernému zaťaženiu osového aparátu, avšak táto správa nepreukazuje skutočnosť, že matka nie je schopná vykonávať žiadnu prácu, ale len toľko, že je obmedzená vykonávať isté pracovné činnosti. Poukázal na to, že matka nepredložila žiadne potvrdenie o tom, že sa snaží aktívne hľadať si prácu vhodnú pre ňu, ale práve naopak, matka je absolútne pasívna v oblasti zabezpečenia príjmu z pracovnej činnosti a podľa jeho názoru vyvíja iba činnosť smerujúcu k zabezpečeniu peňažných prostriedkov z dávok poskytovaných úradom práce, sociálnou poisťovňou, zvýšením výživného na U., alebo aj zabezpečením výživného na rozvedenú manželku. Poukázal na to, že mesačne je nútený vynaložiť sumu 700 eur na zabezpečenie základných potrieb, keď musí uhrádzať platby za energie za účelom zabezpečenia

bývania pre dcéru J. a pre neho, platby na dochádzanie do práce, stravné pre neho a stravné pre dcéru J., splátky úveru poskytnuté na rekonštrukciu nehnuteľnosti, taktiež má výdavky vynaložené na dochádzanie za mal. U.. Ďalej uviedol, že od poslednej úpravy výživného k dcére J. uplynuli tri roky, čo znamená, že i na jej strane vzrástli výdavky, či už z dôvodu prechodu na druhý stupeň základnej školy, ale aj s pribúdajúcim vekom. Prakticky za utopistické by považoval akékoľvek podanie na súd, ktorým by sa domáhal zvýšenia výživného na dcéru J. zo strany matky. Túto skutočnosť však akoby súd opomenul zohľadniť, a to napriek skutočnosti, že sa venoval počtu vyživovacích povinností, čo je podľa jeho názoru možné považovať za skutočnosť, na základe ktorej na základe vykonaného dokazovania dospel súd k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázal na to, že na základe rozhodnutia súdu uhrádza splátky dlhu v celkovej výške 699,78 eur za matku, a to v pravidelnej výške 80 eur plus doplatok 59,78 eur. Tento dlh uhrádza v prospech spoločnosti Kooperatíva poisťovňa, keď tento dlh vznikol ako poskytnuté plnenie poisťovne z titulu povinného zmluvného poistenia motorových vozidiel v čase, kedy poistné nebolo uhradené a matka na spoločnom motorovom vozidle spôsobila škodu tretej osobe. Namietal, že na základe rozhodnutia súdu došlo k zvýšeniu výživného na mal. Tomáša o viac ako 90% napriek tomu, že jeho príjem sa zvýšil približne o 20% a napriek tomu, že matka nevynakladá žiadny záujem o zabezpečenie akéhokoľvek príjmu, či zníženia svojich výdavkov, pričom tieto by charakterizoval tak, že tieto výdavky nie je nevyhnutné vynaložiť.

Matka dieťaťa v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že odvolacie dôvody považuje za nedôvodné a navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil, alternatívne navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že jej prizná nedoplatok na výživnom na mal. Tomáša aj za mesiace jún a júl XXXX, a to z dôvodu, že celý jún a väčšinu júla bol mal. U. v jej starostlivosti. Poukázala na to, že jej mesačný príjem predstavuje cca 217 eur, z ktorého si nemôže dovoliť uhrádzať všetky výdavky spojené s výchovou a starostlivosťou o mal. U.. I.. U. začal chodiť od 01.03.2016 na obedy a do družiny. Obedy vychádzajú mesačne XX eur a družina 5 eur. Z týchto súm hradí 9 centov /deň za obed a 5 eur mesačne za družinu. Ďalšími výdavkami sú náklady na obuv, oblečenie, hygienické potreby, potreby do školy, lieky, desiatu v škole, školské pomôcky. Sú to reálne náklady, ktoré súvisia s výchovou dieťaťa, avšak vzhľadom k jej príjmom si ich nemôže tiež dovoliť a teda sa nedajú ani zdokladovať. Pokiaľ ide o záujmové krúžky, cirkus, kino, na takéto veci nemá finančné prostriedky, syn ich nenavštevuje. Pokiaľ ide o výdavky na zaplatenie nájomného uviedla, že od 01.01.2016 platí nájomné vo výške 250 eur mesačne, vrátane energií. Ide o štandardný byt s dobrou výškou nájomného, samozrejme sa pokúša nájsť si lacnejšie bývanie, avšak mesto H. a ani obec T. sociálne byty nemajú a bývať u rodičov nemôže. Rodičia bývajú síce v trojizbovom byte, ale nie je s nimi už vôbec v kontakte, keď spolu nevychádzajú od júla 2015. Uviedla, že možnosti zníženia výdavkov na bývanie sú skôr na strane otca, a to predajom domu, v ktorom aktuálne býva, nakoľko tento je zaťažený hypotékou a presťahovaním sa k jeho matke, ktorá obýva veľký dom hneď v susedstve domu otca. Poukázala na to, že zhoršený zdravotný stav jej neumožňuje nájsť si prácu, od októbra 2014 do októbra 2015 bola na dlhodobej PN pre neustále sa zhoršujúce bolesti chrbtice, od 08.03.2016 jej bola priznaná invalidita v miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 45%. Invalidný dôchodok zatiaľ nepoberá.

Kolíznym opatrovníkom sa k odvolaniu otca písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 2 písm. a), § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní otcom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa. Z daného titulu si odvolací súd osvojuje dôvody napadnutého rozhodnutia, na ktoré v celom rozsahu poukazuje v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. a na zdôraznenie správnosti dodáva nasledovné:

Zákon o rodine /ust. § 62 ods. 2 a ust. § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 veta prvá/ zakotvuje povinnosť rodičov prispievať na výživu detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom pri určení rozsahu ich vyživovacej povinnosti súd prihliada k odôvodneným potrebám oprávneného, ako aj k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného a pri hodnotení týchto schopností, možností a majetkových pomerov povinného skúma, či sa povinný bez dôležitého dôvodu nevzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku,

alebo majetkového prospechu, prípadne, či nevzal na seba neprimerané majetkové riziká. Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

V preskúmvanej veci súd prvého stupňa vykonal riadne dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 120 ods. 1,2 O.s.p.) a pri posudzovaní osobných, zárobkových a majetkových pomerov otca maloletého postupoval v zmysle hore uvedených zákonných ustanovení Zákona o rodine. Ním zistené pomery účastníkov sú dostatočným podkladom pre záver, že je v schopnostiach a možnostiach otca platiť zvýšené výživné na mal. U. v sume 110 eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2015. Súd prvého stupňa správne vyhodnotil a právne posúdil, že od poslednej úpravy výživného nastala zmena pomerov na strane mal. Tomáša, ktorý dňa 01.09.2015 nastúpil do prvej triedy základnej školy. Je nepochybné, že od tejto doby náklady na odôvodnené potreby mal. U. podstatne vzrástli v porovnaní s jeho nákladmi v čase posledného určenia výživného, kedy navštevoval materskú škôlku. Matka mal. dieťaťa v čase poslednej úpravy výživného bola zamestnaná, dosahovala príjem vo výške 350 eur mesačne. V konaní bolo preukázané, že na strane matky došlo v porovnaní s poslednou úpravou výživného k podstatnej zmene pomerov v tom, že od októbra 2014 bola matka dlhodobo práceneschopná, podrobila sa operácii chrbtice, od októbra 2014 do septembra 2015 poberala nemocenské dávky vo výške cca 215 eur mesačne. V súčasnosti je matka evidovaná na úrade práce, od 01.01.2016 jej bola priznaná dávka v hmotnej núdzi vo výške 163,60 eur, k tomu poberá príspevok na výživu rozvedenej manželky v sume 20,89 eur mesačne, takže jej príjem predstavuje 184,49 eur mesačne. Matka dostáva na mal. U. rodinné prídavky vo výške 23,52 eur mesačne, výživné na mal. U. zo strany otca vo výške 60 eur mesačne a na dcéru J., ktorá bola zverená do osobnej starostlivosti otca platí výživné vo výške 30 eur mesačne. Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa nesporne vyplýva, že matka má naďalej nepriaznivý zdravotný stav, je žiadateľkou o priznanie invalidného dôchodku, je obmedzená v schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Otec mal. U. v čase poslednej úpravy výživného dosahoval príjem 608 eur mesačne, v súčasnosti predstavuje jeho príjem cca 800 eur mesačne, čo je takmer o 200 eur viac v porovnaní s poslednou úpravou výživného. Okrem mal. U. má otec vyživovaciu povinnosť k mal. dcére J., ktorá bola zverená do jeho osobnej starostlivosti. Otec býva s dcérou J. v staršom rodinnom dome, platí hypotekárny úver vo výške 185,70 eur mesačne, ktorý si zobral na rekonštrukciu domu a 47 eur spotrebný úver na zakúpenie počítača. Mal. J. je žiačkou 5. ročníka základnej školy v G. U.. S prihliadnutím na takto zistené pomery oboch rodičov a najmä na zvýšené životné náklady mal. U. súvisiace s jeho nástupom na základnú školu, sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa, že v danej veci sú dané dôvody na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca voči mal. U.. Príjem otca sa od poslednej úpravy výživného zvýšil takmer o 200 eur, z ktorého je v schopnostiach a možnostiach otca preto výživné na mal. U. vo výške 110 eur mesačne platiť i s prihliadnutím aj na jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. J.. Neobstoja námietky otca uvádzané v odvolaní, že matka mal. Tomáša sa nesnaží žiadnym spôsobom o dieťa finančne postarať, keď z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že matka je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, má zhoršený zdravotný stav, v dôsledku ktorého je obmedzená vykonávať zárobkovú činnosť, a preto vyživovaciu povinnosť k mal. U. si musí plniť v prevažnej miere otec. Pokiaľ otec v odvolaní namietal, že matka sa nepokúsila o dosiahnutie dohody o zabezpečenie bývania v dome jej rodičov v T., k tomu je potrebné uviesť, že rodičia matky bývajú v 3-izbovom byte spolu s plnoletým synom matky M. C., a pokiaľ nesúhlasia s tým, aby matka spolu s mal. Tomášom u nich bývala, k takejto povinnosti ich nemožno donútiť. Odvolanie otca bolo preto neopodstatnené. Odvolací súd z týchto dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné